

INDIAN SCHOOL SOHAR
TERM II EXAMINATION (2023-24)
SUBJECT- SANSKRIT

CLASS : VII
DATE : 26/02/2024

MAX. MARKS : 40
TIME : 1:30 HOURS

- सामान्य निर्देश : 1. कृपया जाँच लें कि इस प्रश्न-पत्र में कुल 7 प्रश्न हैं ।
2. प्रश्न लिखने से पूर्व उसका क्रमांक अवश्य लिखा जाए ।
3. सभी प्रश्न अनिवार्य हैं ।

प्रश्न -1 (अ) निम्नलिखित शब्दों के संस्कृत शब्द लिखिए । (3)

(1) कोयल	(2) सुन्दरता	(3) मगरमच्छ
(4) गाड़ियाँ	(5) सवेरा	(6) स्टेज पर

(ब) निम्नलिखित शब्दों के हिन्दी अर्थ लिखिए । (3)

(1) कदा	(2) कर्कशः	(3) वस्त्राणि
(4) श्वः	(5) शावकाः	(6) स्वकार्यम्

प्रश्न - 2 (अ) उचित विकल्प से रिक्त स्थानों को भरिए । (3)

(1) बालकाः _____ पठन्ति ।	(पुस्तकालयम् , पुस्तकालये)
(2) लता _____ सत्यं वदति ।	(सदा , कुत्र)
(3) गजः _____ गच्छति ।	(किम् , शनैः)
(4) सुनिलः अनिलः _____ क्रीडतः ।	(च , कदा)
(5) सर्वत्र _____ सन्ति ।	(पुष्पम् , वृक्षाः)
(6) छात्राः _____ गच्छन्ति ।	(गृहे , विद्यालयम्)

(ब) निम्नलिखित शब्दों से सरल वाक्य बनाइए । (1)

(1) अस्माकम्	(2) बहिः

प्रश्न - 3 (अ) रेखांकित शब्दों को शुद्ध करके वाक्य पुनः लिखिए । (2)

(1) <u>सरोवरः</u> कमलानि विकसन्ति ।
(2) यमुनायाः प्रवाहः तीव्रम् <u>सन्ति</u> ।
(3) वयं कवितां <u>स्मरिष्यावः</u> ।
(4) सः चित्रं <u>पश्यतः</u> ।

(ब) एक शब्द में उत्तर लिखिए । (4)

- (1) केषां कूजनं मनोहरं भवति ?
- (2) गायिका किम् गास्यति ?
- (3) मत्स्याः कुत्र वसन्ति ?
- (4) त्वं कुत्र वससि ?

प्रश्न - 4 (अ) संस्कृत में अनुवाद कीजिए । (4)

- (1) पर्वतों पर लोग जाते हैं ।
- (2) हम सब पुस्तकें पढ़ेंगे ।
- (3) सूर्य का प्रकाश गरम होता है ।
- (4) मैं भी खेलता हूँ ।

(ब) हिन्दी में अनुवाद कीजिए । (4)

- (1) त्वं भोजनं खादसि ।
- (2) युष्माकं विद्यालयः विशालः अस्ति ।
- (3) आकाशे मेघाः गर्जन्ति ।
- (4) सुनिलः दीपकः च गृहं गमिष्यतः ।

प्रश्न - 5 (अ) रिक्त स्थानों में लृट् लकार की उचित क्रियाएँ लिखिए । (2)

- (1) अहं बालकेभ्यः फले _____ । (दास्यामि , यच्छिष्यामि)
- (2) खगाः स्वनीडानि _____ । (आगमिष्यति , आगमिष्यन्ति)
- (3) वयं नौकागृहे _____ । (वत्स्यामः , वत्स्यथ)
- (4) यूयम् उद्याने _____ । (भ्रमिष्यथः , भ्रमिष्यथ)

(ब) निम्नलिखित वाक्यों को लृट् लकार में परिवर्तित करके लिखिए । (2)

- (1) सीता पत्रं पठति ।
- (2) अहं जलं पिबामि ।

प्रश्न - 6 (अ) निम्नलिखित प्रश्नों के सही विकल्प छाँटकर लिखिए । (8)

(क) इनमें से कौन-सा शब्द अव्यय पद है ?

- (1) व्यजनम् (2) बिडालाः (3) कुक्कुरः (4) उपरि

(ख) इनमें से कौन-सा क्रियापद लृट् लकार का है ?

- (1) वदति (2) पततः (3) धावावः (4) भविष्यामि

(ग) इनमें से कौन-सा वाक्य शुद्ध है ?

- (1) एतत् बालकस्य पुस्तकं अस्ति । (2) एतत् बालकेन पुस्तकं अस्ति ।
(3) एतत् बालकस्य पुस्तकं सन्ति । (4) एतत् बालकम् पुस्तकं अस्ति ।

(घ) निम्नलिखित शब्दों में से कौन-सा शब्द स्त्रीलिंग है ?

- (1) हस्तौ (2) नासिका (3) मूषकः (4) पत्राणि

(ङ) त्वं कुत्र पठसि ?

- (1) सरोवरे (2) वने (3) विद्यालये (4) गृहे

(च) यूयं अवकाशे कुत्र गमिष्यथ ?

- (1) स्वदेशे (2) स्वगृहे
(3) काश्मीरम् (4) काश्मीरस्य

(छ) कस्य स्वरः मधुरः अस्ति ?

- (1) कोकिलः (2) कोकिलस्य (3) कोकिलाः (4) कोकिले

(ज) 'गंगा' शब्द का सम्बन्ध कारक, षष्ठी विभक्ति का रूप होगा-

- (1) गंगम् , गंगयोः , गंगेषु (2) गंगे , गंगयोः , गंगानाम्
(3) गंगायाः , गंगयोः , गंगाभ्यः (4) गंगायाः , गंगयोः , गंगानाम्

प्रश्न - 7 निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए । (4)

अनिलस्य विद्यालयः तत्र अस्ति । विद्यालयः विशालः अस्ति । विद्यालयः गृहस्य समीपे अस्ति ।
अद्य अनिलस्य जन्मदिवसः अस्ति । अनिलः अति प्रसन्नः अस्ति । सायं अनिलः क्रीडाक्षेत्रं
गच्छति । तत्र सः क्रीडति । जनकः आपणं गच्छति । सः आपणात् मिष्टान्नम् आनयति ।

प्रश्न :-

- (1) कः विशालः अस्ति ?
(2) विद्यालयः कस्य समीपे अस्ति ?
(3) सायं अनिलः कुत्र गच्छति ?
(4) कः आपणं गच्छति ?
